



ආවනාවට පෙර පංචස්කන්ධය හඳුනාගැනීම

මා තෝරාගත් ප්‍රධාන ආවනාව වන නවසී වර්තීක ආවනාවේ යෙදීමට පෙර ඒ සඳහා අවශ්‍ය මූලික ධර්ම කාරණා පිළිබඳ දැනීම ලබා ගැනීමට මට බොහෝ පොත් කියවීමට සිදුවිය. ස්කන්ධය හෙවත් මේ ශරීරය තැනී ඇති ධාතු හතර පිළිබඳව ලැබූ දැනීම මම මීට පෙර කෙටියෙන් සටහන් කළෙමි. ඊළඟට මට අවශ්‍ය පංචස්කන්ධය පිළිබඳ දැනුමයි

මගේ ගෞරවනීය ලොකු භාමුදුරුවන් වහන්සේ මට ඒ දැනීම ලබා ගැනීමටද උදව් කළහ. මුලදී ඊරුකානේ වන්දනාවල භාමුදුරුවන්ගේ පොත් ලබා දුන් උන්වහන්සේ පසුව මට දන්කන්දේ ධම්මරතන භාමුදුරුවන් ගේ පොත් ලබා දුන්හ.

ලබාගන්නා දැනුම තමන්ගේම අවබෝධයක් වන්නේ ආවනාවෙන් ආවනාවෙන් ලැබූ ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් සමග ඒ දැනුම විස්තර කිරීමට ධම්මරතන භාමුදුරුවන් තරම් දක්ෂ කෙනෙක් ගැන මා දන්නේ නැත. මගේ ජීවිතයේ අවසාන කාලයේදී තමයි උන්වහන්සේ හමු උනේ. පන්සල් හදමින් රටපුරා බණ කියමින් මුළු ජීවිතයම ඒ වැඩට කැප කළ මා ආවනාව ගැන සිතුවේ නැත. ඒ අඩුව වැටහෙනකොට මගේ අතපයක් හිතත් දුර්වල වෙලා. පොඩි භාමුදුරුවන් දැන්මම ඔය තරුණ වයසේදීම දැනුම ආවනාව තුළින් අවබෝධ කරගන්නට වැයවී කරන්න ඕන. මට බැර වුණ දේ පොඩිභාමුදුරුවෝවත් කරගන්න ඕන.

ලොකු භාමුදුරුවෝ මට දුන් ධේර්යයට මා කළගුණ සලකන්නේ ධර්මය ආවනාවෙන් අවබෝධ කර ගැනීමේ අභියෝගය ජය ගැනීමෙන්. උන්වහන්සේ ජීවත්ව සිටියදීම එහි ජයග්‍රහණය මා ලබාගතයුතුය. මගේ සිත දැඩි විය. මම වන වන සාර්ථකව ආවනාවේ යෙදීමට අවශ්‍ය දැනුම සපයා ගතිමි. නව සිව්වික ආවනාවට අවශ්‍ය පංචස්කන්ධය පිළිබඳ දැනුම ධම්මරතන හිමියන්ගේ පොත් වලින් හඬ පට වලින් සහ සංයුක්ත තැටි වලින් මම ලබා ගතිමි. ඒ දැනුම මම මෙසේ සාරාංශ කර ගතිමි.

රූප වේදනා සංඥා සංස්කාර විඥාන ස්කන්ධ ධර්ම හැර ස්ත්‍රිය පුරුෂයෙක් පුද්ගලයෙක් ආත්මයක් වශයෙන් ගන්නට කිසිම දෙයක් නැත. මේ පංචස්කන්ධ ධර්ම නිරන්තරයෙන්ම වෙනස් වෙමින් අනිත්‍යයට යනවා. ඒවා පවතින එකම දුකක්. ඒ පංචස්කන්ධ ධර්ම හේතුව නිසා හටගත් ධර්ම ඒවා මම නොවෙයි මගේ නොවෙයි මගේ ආත්මය නොවෙයි කියා ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙසට අවබෝධයක් ලබා ගැනීම අවශ්‍යයි. රූපස්කන්ධය කියන්නේ ශරීරයට, ශීත, උෂ්ණ ,සාපිපාසා ආදිය නිසා හිතර වෙනස්

වන නිසයි රූප කියා කියන්නේ. ශරීරය සෑදී ඇත්තේ පඨවි ,ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන ධාතු හතර නිසා හා ඒ ධාතු හතර නිසා සෑදුණු උපාදාය රූපයන්ගෙන්. ඇස, කන, නාසය, දිව ශරීරය යන ඉන්ද්‍රියන්ගේ ඇති ප්‍රසාද ගතිය ,ස්ත්‍රී භාව, පුරුෂ භාව, රූපයේ ඇති වර්ණය ,ගන්ධය, සැතැල්ලු බව, මෘදු බව, කන නාසය ආදී කුහර තුළ ආකාශ ධාතුව යනාදිය උපාදාය රූප වශයෙන් ගණන් ගැනෙනවා. පරමාණු වැනි ඉතා සියුම් වූ රූප කලාප ගණිය නොහැකි අති විශාල ප්‍රමාණයක් ඇති නිසයි රූපස්කන්ධය කියා කියන්නේ, රූපය ඇතිවීමේ හේතු හතරක් තියෙනවා. කර්ම ,චිත්ත, සෘතු, ආහාර කියල. මව්කුසට ප්‍රතිසන්ධි විඥානය පැමිණි විගසම ඒ හා සමගම මෙම ශරීරය හැදීමට අවශ්‍ය රූප කොටස සිත පිහිටා සිටීමට අවශ්‍ය රූප කොටස ස්ත්‍රියද පුරුෂයෙක් ද කියා නිගමනය වන රූප කොටස එම කර්ම ශක්තිය තුළින් නිපදවනවා. මව්ගෙන් ලැබෙන ආහාර ශක්තිය නිසා ඒ රූපය වැඩෙනවා. එසේ වැඩෙන විට කර්ම ශක්තිය තුළින් ඇස ,කන නාසය ආදී ඉන්ද්‍රියන් ඇති වෙනවා. මවුකුසින් බිහි වුනාට පසුව ආහාරපාන නිසා ඒ රූපය වැඩෙනවා ඒ වගේම ශීත උෂ්ණ ආදී සෘතුවන් නිසා මෙම රූපය ඇතිවෙමින් නැතිවෙමින් යනවා. සිත නිසා රූපය ඇති වනවා, නැතිවනවා. සිනාවේ සතුටින් සිටින විට හරහා ගිය විට මුහුණේ දැකිය හැකි වෙනස්කම් ගැන සිතුවාම සිත නිසා රූපය ඇතිවන ආකාරය අවබෝධ කරගන්නට පුළුවන්.

මේ හේතූන් හා ශරීර ඉන්ද්‍රියන් යථා පරිදි තිබෙන තාක්කල් මේ ශරීරය පැවතගෙන යනවා. හේතූන් නැති වී යාමෙන් ඒ ඒ හේතු නිසා ඇති වූ රූප නැතිවනවා. උදාහරණ වශයෙන් ආහාර නිසා ඇති වූ රූප ආහාර ශක්තිය නැතිවී ගිය විට නැති වී යනවා. චිත්ත සෘතු ආදිය නිසා ඇති වූ රූප ඒ ඒ හේතූන් නැතිවන විට නැතිවනවා.

ආවනා කරන විට අරූපාවචර ධ්‍යාන වලදී හා ශූන්‍යතාවයකට පත්වූ විට රූපය සිතට නොපෙනී රූප නිමිති නැති වී යන විට රූප නිරෝධයක් ඇතිවනවා. නිරෝධ සමාපත්තිය කදී රූප නිරෝධයක් අත්දකින්න පුළුවන්. එහෙත් නිත්‍ය රූප නිරෝධය සිදුවන්නේ රහත් වූ කෙනෙකු පිරිනිවී ගිය පසුවයි.

වේදනාස්කන්ධය කියන්නේ සැප වේදනා දුක් වේදනා මැදහත් වේදනා කියන වේදනා තුන ටමයි. විවිධාකාරයෙන් වේදනාවක් ඇතිවන්නට පුළුවන්.

ඇසට රූපයක් හමු වුණාට පස්සේ වක්කු

විඤ්ඤාණය ඇතිවෙනවා .ඒ නිසා වක්කු සම්ඵස්සය ඇතිවනවා. එස්ස පච්චයා වේදනා මේ එස්සය නිසා කවර හර වේදනාවක් ඇතිවනවා. වක්කු සම්ඵස්සය වේදනාව කියලා ඒකට කියන්නේ .ඒ කියන්නේ වක්කු සම්ඵස්සය නිසා ඇතිවන වේදනාව කියන එකයි. එය සැප වේදනාවක් හර දුක් වේදනාවක් හර මැදහත් වේදනාවක් හර වෙන්හ පුළුවන්.

කනට ශබ්දයක් ඇසුණ පස්සේ සැප හෝ දුක් හෝ මැදහත් හෝ වේදනා අතුරින් කවරක් හර ඇතිවන්නට පුළුවන්. ඒකට කියන්නේ සෝත සම්ඵස්සයා වේදනා කියල..

මේ විදිහට නාසයට ගඳ සුවඳක් දැනුණාට පස්සේ වේදනාවක් ඇතිවනවා සැප දුක් මැදහත් වේදනාවන් අතුරින් කවරක් හෝ ඒක ඝාණ සම්ඵස්සයා වේදනාවක්. මේ වගේම දිවට රසයක් හමුවුණාට පසුව ඇතිවන ජීවිතා සම්ඵස්සයා වේදනාව

කයටත් විවිධ ස්පර්ශ හමු වුණාට පස්සේ මේ වේදනාවක් කවරක් හෝ අත්දකින්නට සිදු වෙනවා. ඒක කාය සම්ඵස්සයා වේදනාවක්.

මනසට විවිධ අරමුණු හමු වුණාට පස්සේ මනෝ සම්ඵස්සයා වේදනාවක් ජනිත වෙනවා. එය සෝමනස්ස වේදනා දෝමන ස්ස වේදනා උපේක්ඛා වේදනා කියලා සාමාන්‍යයෙන් කියන්නේ.

වේදනා විවිධාකාරයෙන් විග්‍රහ කර දක්වන්නට පුළුවන්. මේ වේදනා ස්කන්ධය නාමස්කන්ධයට අයත් ධර්මයක්.

ඊළඟට සංඥාස්කන්ධය සංඥාව කියන්නේ හඳුනා ගන්නවා කියන එකයි. හඳුනාගැනීමේ කොටස් හයක් තියෙනවා.ඇතැම් පෙනෙන රූප හඳුනාගන්නවා. කනට ඇහෙන ශබ්ද හඳුනාගන්නවා. නාසයට දැනෙන රස, කයට හමුවන විවිධ ස්පර්ශ, මනසට හමුවන විවිධ අරමුණු අපි හඳුනා ගන්නවා. මේවට පිළිවෙලින් කියන්නේ රූප සංඥා ශබ්ද සංඥා ගඳ සංඥා රස සංඥා පොට්ඨබ්බ සංඥා සහ ධම්ම සංඥා කියලා. ඒ ඒ ඉන්ද්‍රියන්ට ඒ ඒ අරමුණු හමු වුණාට පස්සේ අපි ඒ අරමුණු විවිධ විවිධ ආකාරයෙන් හඳුනාගන්නවා.

ඊළඟට සංස්කාර ස්කන්ධය ,සංස්කාර කියල මෙහිදී කියන්නේ සිතිවිලි ධර්ම. තමාගේ සිත තුළ පහළ වන කුසල් හෝ අකුසල් හෝ කුසල් අකුසල් දෙකම නොවන සිතුවිලි පහළ වනවා නම් ඒ සිතුවිලිලට තමා සංවේතනා කියන වචනය පාවිච්චි කරන්නේ. මේකෙන් කොටස් අයත් තියෙනවා රූප සංවේතනා ශබ්ද සංවේතනා ගන්ද සංවේතනා රස සංවේතනා පොට්ඨබ්බ සංවේතනා සහ

ධම්ම සංවේතනා කියලා. ඇතැම් රූපයක් පෙනුනාට පස්සේ ඒ දැකපු රූපය පිළිබඳ සිතිවිලි ඇති වන්නට පුළුවන්. කලින් දැකපු රූපයක් ගැන දැන් දකින රූපයක් ගැන එහෙම නැත්නම් අනාගතයේ දකින්නට යන රූපයක් ගැන හෝ සිතිවිලි පහළ වන්නට පුළුවන්. ඒවාට කියන්නේ රූප සංවේතනා කියලා.

ඒ වගේම දැන් අසන ශබ්දයක් පිළිබඳව හෝ ඉහත ඇසුන ශබ්දයක් පිළිබඳව හෝ එහෙමත් නැත්නම් අනාගතයේ අසන්නට යන ශබ්දයක් පිළිබඳව හෝ සිතිවිලි ඇති වන්නට පුළුවන්. ඒ සිතිවිලි තමයි ශබ්ද සංවේතනා කියලා කියන්නේ .මෙලෙසින්ම ගඳ සුවඳ පිළිබඳ සිතිවිලි ගන්ධ සංවේතනා කියනවා. දිවට දැනෙන රස පිළිබඳ ඇති වන සිතිවිලි වලට රස සංවේතනා කියනවා. කයට පිළිබඳ සිතිවිලි වලට කියන්නේ පොට්ඨබ්බ සංවේතනා කියලා. ඒ වගේම මනසට දැනෙන අරමුණු පිළිබඳ ඇතිවන සිතිවිලිලට කියන්නේ ධම්ම සංවේතනා කියලා.

මේ විදිහට සංස්කාර ස්කන්ධය ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් හයකට බෙදා දක්වන්න පුළුවන්. අපි හිතන සිතිවිලි ඔක්කොම ඔය කොටස් හයට අන්තර්ගත වෙනවා. සෑම සිතිවිලිලක්ම මේ කොටස් හයටයි ඇතුළත් වන්නේ.

විඤ්ඤාණය කියන්නේ දැනීම කියන එකයි. මේ විඥානය කොටස් 6ක් තියෙනවා. වක්කු විඤ්ඤාණ සෝත විඤ්ඤාණ ඝාණ විඤ්ඤාණ ජීවිතා විඤ්ඤාණ කාය විඤ්ඤාණ සහ මනෝ විඤ්ඤාණ කියලා.

වක්කු විඤ්ඤාණය කියන්නේ ඇතැම් රූපයක් දැක්කට පස්සේ ඇතිවන දැනීමට, සෝත විඤ්ඤාණය කියන්නේ කණට ශබ්දයක් ඇසුණ පසු ඇතිවන දැනීමට. මේ විදියට අනෙකුත් ඉන්ද්‍රියන් ගැනත් සිතා ගනිමු.

නාසයට ගඳ සුවඳ දැනුණාට පස්සේ දැනීමක් ඇතිවනවා. ඒකට කියන්නේ ඝාණ විඥානයට කියලා.ඒවගේම දිව නිසා පහළවන විඥානයට ජීවිතා විඥානය කියලා කියනවා. ඒ වගේම කයට හමුවන ස්පර්ශ නිසා පහළ වන විඤ්ඤාණය කාය විඤ්ඤාණය, මනසට විවිධ අරමුණු හමු වුණාට පසුව ඇතිවන විඥානයට කියන්නේ මනෝ විඥානය කියලා.

වේදනා ස්කන්ධය සංඥා ස්කන්ධය ටත් සංස්කාර ස්කන්ධය ටත් විඥානස්කන්ධය ටත් පොදුවේ අප කියනවා නාමස්කන්ධය කියලා.

